

O Państwowej Radzie Ochrony Środowiska (PROŚ) i przyszłości czasopisma „Problemy Ekorozwoju”

About the State Environmental Council of Poland (PROS) and the future of “Problems of Sustainable Development”

Tomasz Winnicki

*President of the State Environmental Council of Poland
e-mail: tomasz.winnicki@kk.jgora.pl*

PROS was established in the mid-80s, soon after the Martial Law, as the consulting body to the Prime Minister of Poland. After the political and economic breakdown of 1989, it was moved to be an advisory council of the Minister of Environment and became an obligatory body specified in the Environmental Law Act of 2001.

In the transition period of the 90s, the PROS provided abundant critical advice helping to make important decisions concerning large-scale investments being in a potential conflict with the environment. The two most dramatic cases concerned the interruption of the construction of the first atomic power plant in Żarnowiec and stopping the erection of the biggest Polish water dam at Czorsztyn. The council advised in both cases to continue the investments, but the Parliament decided to stop the plant and to accomplish, the dam. The most important activities of the PROS in the past term 2001–2006 were connected with the adaptation of domestic environmental law to the European Union requirements, both, prior and after the accession date.

For the current PROS term 2007–2011 the Minister of Environment nominated the Council consisting of 30 members (12 re-nominated incl. the chair). The deputies became Piotr Paschalis-Jakubowicz and Maciej Sadowski, the Secretary Jan Żelazo and the Member remained Edward Garścia. The Council decided to enlarge its Presidium of heads of working groups (WGs) and since Piotr Paschalis-Jakubowicz is also leading the *Biodiversity WG* and Maciej Sadowski the *Energy & Environment WG* other members of the Presidium – heads of WGs are: Irena Duer – *Agriculture & Environment*, Bazyl Poskrobko – *Environmental Governance*, Ryszard Janikowski – *Sustainable Development*, Lucjan Pawłowski – *Water Economy*, and Tadeusz Borys – recently established *Education for Sustainable Development*.

PROŚ została powołana w połowie lat 80., krótko po zakończeniu stanu wojennego, jako ciało konsultacyjne przy Premierze Polski. Po politycznym i ekonomicznym przełomie 1989 roku, Rada stała się gremium doradczym Ministra Środowiska (jakkolwiek kolejno brzmiała nazwa tego urzędu), jako wymagana ustawowo (obecnie na mocy ustawy z 2001).

W dekadzie przemian lat 90. PROŚ przedstawiała ekspertyzy wspomagające ważne decyzje makro-gospodarcze dotyczące inwestycji znajdujących się w potencjalnym konflikcie ze środowiskiem. Dwie najdramatyczniejsze dotyczyły przerwania budowy pierwszej elektrowni atomowej w Żarnowcu i zaprzestania wznoszenia tamy największego zbiornika w Czorsztynie. Rada w obu wypadkach doradzała kontynuację inwestycji, ale parlament podjął decyzję o wstrzymaniu budowę elektrowni, ale zarazem o dokończeniu tamy. Najważniejsze działania PROŚ ubiegłej kadencji (2001–2006) wiązały się z adaptacją krajowego prawa środowiskowego do wymagań Unii Europejskiej, tak przed, jak też po dacie akcesji.

Na obecną kadencję PROŚ (2007–2011) Minister Środowiska mianował Radę złożoną z 30 członków (12 nominowanych ponownie, w tym przewodniczący). Zastępcami przewodniczącego zostali Piotr Paschalis-Jakubowicz i Maciej Sadowski, Sekretarzem Jan Żelazo a Członkiem Prezydium pozostał Edward Garścia. Rada postanowiła powiększyć Prezydium o przewodniczących grup roboczych (GR), a ponieważ Piotr Paschalis-Jakubowicz kieruje równocześnie GR *Bioróżnorodność*, a Maciej Sadowski GR *Energia a środowisko*, więc dalsi członkowie Prezydium to przewodniczący pozostałych GR: Irena Duer – *Rolnictwo i środowisko*, Bazyl Poskrobko – *Zarządzanie środowiskiem*, Ryszard Janikowski – *Zrównoważony rozwój*, Lucjan Pawłowski – *Gospodarka wodna* oraz Tadeusz

The links established with the network of European councils of similar character and functions played an important role in achieving the above mentioned goals. The first invitation from the Steering Committee of the European Environment Advisory Councils to attend the Annual Plenary Session in Budapest, Hungary, came in 1999, but the PROS was represent later on next year at the APS in Sesimbra, Portugal. The membership of the Polish Council was accepted by the EEAC S.C. during the 2002 summit in Kilkenny, Ireland.

Once a full-member of the Network, the PROS adjusted its internal structure to the EEAC working groups (WGs) composition. Relying on the Ministry's budget and having a very limited travelling resources, PROS WGs were able to participate in activities of EEAC WGs mainly virtually, attending a few meetings only.

An approaching date of Poland's accession to the European Union brought for the first time the idea to run for the organization of the EEAC Annual Plenary Session and Conference. The originally considered topic of the conference was to make a kind of overview of environmental situation within the ten new-coming countries. However, the queue to host the annual summit was quite a long one and the earliest realistic year appeared to be 2006. The National Environmental Council of Finland (FCNR) was designated by the S.C. as the co-organizer due to the EU presidency of this country in the second half of 2006 and sustainable forest management selected as the topic.

An international re-orienting of pro-ecology philosophy most often named *environmental protection* into an ideology of acting accordingly with rules of a *sustainable development* has been reflected in a widening of the EEAC acronym to *European Environment and Sustainable Development Advisory Councils*, but much more appeared in a widening of an area of the network activity.

Last three conferences in the series of the EEAC APS dealt in a various way with problems of sustainable development. Warsaw (Poland) 2006 (what has been already mentioned – *Action for Sustainable Forest Management – From Coordination to Education*, Evora (Portugal), 2007 – *Energy Efficiency – Key Pillar for a Competitive, Secure and Sustainable Europe*, finally Bordeaux (France) 2008 – *Sustaining Europe for a Long Way Ahead*.

A sustainable development became also a main stream of activities of the PROS which as the only of all the EEAC-network councils created a separate working group – *Education for Sustainable Development*. This evoked a discussion on an urgent need for a special valuation of education problems and to consider of excluding of this matter from other WGs to form a separate one.

Since 2002 the PROS was editing an internal annual bulletin in Polish being of no value for an exchange of information within the EEAC network.

Borys – nowo utworzona GR *Edukacja dla zrównoważonego rozwoju*.

Związki nawiązane z siecią europejskich rad konsultacyjnych ochrony środowiska o podobnym charakterze i funkcjach odgrywają znaczącą rolę w osiaganiu celów ustawowych PROŚ. Pierwsze zaproszenie ze strony Komitetu Sterującego (S.C.) sieci *Europejskich Rad Konsultacyjnych Ochrony Środowiska* dotyczyło udziału w dorocznej sesji plenarnej w Budapeszcie w 1999 roku, ale PROŚ była reprezentowana dopiero rok później w APS w Sesimbra, Portugalia. Członkostwo polskiej rady zostało zatwierdzone przez EEAC w czasie szczytu w Kilkenny, Irlandia w 2002 roku.

Będąc pełnym członkiem sieci, PROŚ dostosowała wewnętrzną strukturę do układu grup roboczych EEAC. Zależąc od budżetu ministerialnego i mając ograniczone środki na podróże, GR PROŚ były w stanie jedynie wirtualnie brać udział w pracach GR EEAC, sporadycznie uczestnicząc w spotkaniach.

Zbliżająca się akcesja Polski do Unii Europejskiej sprzyjała zamiarowi ubiegania się o organizację dorocznej sesji plenarnej i konferencji EEAC. Pierwotnie planowano dokonać przeglądu stanu środowiska u dziesięciu nowych członków. Jednak kolejka do goszczenia dorocznego szczytu była na tyle długa, że najwcześniejszy możliwy okazał się rok 2006. S.C. wyznaczył na współorganizatora narodową radę Finlandii (FCNR), w związku z prezydencją tego kraju w UE w drugiej połowie 2006. Jako tematykę konferencji wybrano zrównoważona gospodarkę leśną.

Międzynarodowe przeorientowanie pro-ekologicznej filozofii, najczęściej określanej jako *ochrona środowiska*, w ideologię działań zgodnych ze zrównoważonym rozwojem, znalazło odbicie w mniej istotnym rozszerzeniu nazwy sieci mieszczącej się nadal pod akronimem EEAC – *European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (Europejskie Rady Konsultacyjne Ochrony Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju)*, ale znacznie ważniejszym rozszerzeniu obszaru działania tej sieci.

Trzy ostatnie konferencje dorocznych szczytów sieci EEAC w różny sposób zajmowały się problematyką zrównoważonego rozwoju: Warszawa 2006 (o czym już wspomniano) gospodarką leśną (*Action for Sustainable Forest Management – From Coordination to Education*), Evora (Portugalia), 2007 – efektywnością energetyczną w Europie (*Energy Efficiency – Key Pillar for a Competitive, Secure and Sustainable Europe*), wreszcie Bordeaux (Francja) 2008 – odległym horyzontem zrównoważonego rozwoju Europy (*Sustaining Europe for a Long Way Ahead*).

Zrównoważony rozwój stał się też głównym kierunkiem prac PROŚ, która, jako dotąd jedyna z rad sieci wygenerowała osobną grupę roboczą *Edukacja dla zrównoważonego rozwoju*, wywołując na

The same time the editorial board of a semi-annual journal *Problemy Ekorozwoju* edited mostly in Polish, but having quite a good international position found a prestigious ideological partner in the *European Academy of Sciences and Arts* and was still looking for another one also able to bring some financial support to this consortium. The PROS presidium backed by the Minister of Environment and his budget, decided to join the Board of the above mentioned journal and the *Academy*.

The mutually accepted vision of the scope of existing and the same time a new face of the journal is to: (1) continue publishing a high quality papers on sustainable development tending to collect as many as possible English texts and to supply Polish ones with a wide English translations; (2) create a separate part fully in English to serve as a tool of international communication of the PROS to present its activities within and outside the *EEAC-network*; (3) to suggest to the *Academy* to create also its section for the same or other purposes that PROS intends to establish its part.

While this issue of *Problems of Sustainable Development* is ready for print, the most important event of the year – International Conference on Climate Changes COP-14 will begin in Poznan, Poland. Members of PROS took a very active role in preparatory works what has been reflected in some papers within this issue. Three-person delegation of the PROS has been included in Polish national delegation. We strongly believe, their activity will be very important for the final success of Poznan meeting.

We strongly believe that the journal is highly required on domestic as well as international markets of scientific publications in a dynamically developing area of sustainable development, which is so far mostly exploit for political reasons than for a real creation of better living conditions of tomorrow and after-tomorrow.

tegorocznym spotkaniu sieci dyskusję nad pilną potrzebą nadania szczególnej wagi sprawom edukacji oraz ewentualnego wyodrębnienia tej tematyki w osobny obszar aktywności poszczególnych rad sieci.

Od 2002 roku PROŚ wydawał corocznie wewnętrzny biuletyn po polsku – bez wartości w wymianie informacji w obrębie sieci *EEAC*. Równocześnie rada redakcyjna pół-rocznika *Problemy Ekorozwoju*, wydawanego w większości po polsku, ale mającego zupełnie dobrą pozycję międzynarodową znalazła prestiżowego partnera ideowego w *Europejskiej Agencji Wiedzy i Sztuki*, ale ciągle poszukiwała drugiego, który byłby w stanie wnieść również wsparcie finansowe do takiego konsorcjum. Prezydium PROŚ, popierane przez Ministra Środowiska i jego budżet, zdecydowało przyłączyć się do rady redakcyjnej tego czasopisma i *Akademii*.

Wspólnie z radą redakcyjną zaakceptowana wizja zawartości istniejącego i równocześnie nowego oblicza tego czasopisma to: (1) kontynuacja wysokiej rangi publikacji z zakresu zrównoważonego rozwoju, z intencją gromadzenie jak największej liczby tekstów anglojęzycznych i opatrywania ich polskimi tłumaczeniami; (2) utworzenie oddzielnej części w języku angielskim, służącej jako narzędzie międzynarodowej komunikacji PROŚ (przedstawiającej jej działalność wewnątrz oraz na zewnątrz sieci *EEAC*) (3) zaproponowanie *Akademii* utworzenia również jej części czasopisma.

Gdy ten numer *Problemy Ekorozwoju* jest zamknięty, rozpoczyna się w Polsce najważniejsze tegoroczne wydarzenie międzynarodowe – konferencja klimatyczna COP-14. W jej przygotowaniu aktywnie uczestniczyli członkowie PROŚ, co znalazło odbicie w publikacjach tego numeru. Trzyosobowa delegacja PROŚ znalazła się też w składzie polskiej delegacji na ten szczyt. Wierzymy, że aktywność członków naszej rady przyczyni się również do sukcesu poznańskiego spotkania.

Jesteśmy głęboko przekonani, że czasopismo jest niezwykle potrzebne, tak na krajowym, jak też międzynarodowym rynku publikacji naukowych, w dynamicznie rozwijającym się obszarze zagadnień zrównoważonego rozwoju, które są, jak dotąd, wykorzystywane bardziej do celów politycznych, niż do rzeczywistej poprawy warunków życia jutro i pojutrze.